

BULGARIASSA KOHTAAVAT NEUVOSTOAJAN BETONIERÄMAAT JA ANTIIKIN AARTEET

17.11.2026 6.00

Ajomatkan päästä Varnasta kukkivat taivaanrantaan ulottuvat auringonkukkapellot. Nähtävissä ovat myös itäblokin harmaa betonierämaa ja valloittajien jalkoihin jäänyt antiikin ajan kaupunki. Bulgariassa on muutakin kuin Mustanmeren aurinkorannat!

TEKSTI JA KUVAT: SEIJA VÄRE

Bulgarian Varna on vain vajaan kolmen lentotunnin päässä Suomesta. Mustanmeren rantakaupunki ympäristöineen tarjoaa ikivanhaa kulttuuria, mutta myös nykyajan aktiviteetteja. Auringonpalvojat viihtyvät kaupungin kupeessa Kultahietikolla.

Suosittuun lomakylä Albenaan on rannalta matkaa vain kahdeksan kilometriä. Lapsiperheille Varnassa on tarjolla planetaario, delfinaario ja akvaario, sekä vesipuistoja, pomppulinnoja ja trampoliineja.

Toukokuu on ilmaston puolesta miellyttävä kuukausi matkustaa Mustallemerelle, sillä esimerkiksi elokuussa voi olla tukalan kuumaa. Helpoin tapa päästä Bulgariaan on rakentaa omatoimimatka tai ostaa valmismatka ja osallistua retkille. Reppumatkailija hyppää edulliseen paikallisbussiin ja tekee tutkimusmatkoja turistialueiden ulkopuolella.

Bulgariassa pärjää englannilla hyvin nuoremman sukupolven kanssa. Vanhempi väestö taitaa venäjän kielen. Maan hintataso on suomalaiselle edullinen, mutta asiakaspalvelussa on toivomisen varaa.

Luontoihmisen kannattaa poiketa Pobite Kamani -kivimetsässä, jonne on Varnasta 18 kilometriä. Hiekkaerämaan keskeltä löytyy seitsemän neliökilometrin alueelta satoja kivipatsaita.

Hauskat megatolpat eivät nimestään huolimatta ole kivettynyttä puustoa, vaan kalkkimonoliitteja. Jopa seitsemän metriä korkeita ja kolme metriä paksuja paaluja on epäilty ihmisen tekemiksi, mutta niiden synty lienee miljoonien vuosien takaisen eroosion voimassa.

Ihminen sen sijaan on keksinyt, että jos alueella liikkuu paljain jaloin, saa kehoonsa maagista, mutta terveellistä energiaa. Turvallisuussyistä pidimme lenkkikengät kuitenkin visusti jalassa.

Aladzhan luolaluostari lähellä Kultahietikkoa on kaiverrettu 40 metriä korkean kalkkikiviseinämän sisään 500-luvulla. Unohdetut luolat löydettiin vuonna 1910 kahden tsekkiveljeksen suorittamissa kaivauksissa.

Luostarin mosaiikeista ja seinämaalauksista on jäljellä vain aavistus, sillä eroosio ja aika ovat tuhonneet suurimman osan koristeista. Munkkien kammiot ja muut huoneet ovat kuitenkin vieläkin tunnistettavissa. Esimerkiksi kappelissa ovat jäljellä katafalkkien ristit, ja keittiön hiilenmusta seinä kertoo tulisijan paikan. Munkkiveljestön kokkaaminen lienee ollut savuista puuhaa.

Kun Varnasta ajetaan taivaanrantaan ulottuvien auringonkukkapeltojen läpi 50 kilometrin päähän sisämaahan, tullaan Dobritšiin. Kaupunkia on isoine neuvostoaikaisine kerrostaloineen kutsuttu Bulgarian rumimmaksi, mutta vaikka ydinkeskusta entisen itäblokin kaupunkien tapaan on rakennettu harmaasta betonista, on rumempiakin kaupunkeja nähty. Laajat puistoalueet tuovat Dobritšiin vehreyttä.

Vanhalta ulkomuseoalueelta varjoisan porttikäytävän takaa paljastuu joukko matalia, entisaikojen tyyliin rekonstruoituja rakennuksia, joissa esitellään käsityöläistaitoja: nainen kutoo villakankaisia kasseja ja poppanoita, ja ikonimaalari työstää Sofian kirkkoon tilattua taidetta. Kun ikoniverstaan asiakas kuulee meidän olevan Suomesta, hän kertoo tuntevansa historiaamme.

- Kuuluitte kauan Venäjän vallan alle, mutta lopulta itsenäistyitte. Tiedän myös, että suomalaiset taistelivat kanssamme turkkilaisia vastaan Krimin sodassa.

Sadan kilometrin päässä Varnasta etelään sijaitsee Nessebarin kaupunki. Pengertien varrella oleva iso tuulimylly toivottaa tulijat tervetulleiksi Vanhaankaupunkiin ja kapeat mukulakivikadut tempaisevat matkailijan ajassa taaksepäin.

Nessebarin historia ulottuu ajanlaskumme alkuun. Se mainitaan historiallisen Traakian maakunnan asutuskeskuksena ja kreikkalaisena siirtokuntana. 1300-luvulla kaupunki oli tärkeä kauppapaikka, mutta myöhemmin se on kokenut kovia valloittajien käsissä. Nessebarin antiikinaikainen osa liitettiin vuonna 1983 Unescon maailmanperintökohteiden listalle.

Nessebarin talot ovat kaksikerroksisia. Pohjakerros on tehty kivestä, ja toisen kerroksen puuverhoillusta pinnasta erottuvat ulkonevat erkkerit, jotka tuovat kapeille kaduille omaleimaisen tunnelman.

Rauhallisina aamuina voi kaupungin tunnelmaa luonnehtia romanttiseksi. Kalastajat selvittelevät verkkojaan ja ripustavat kaloja naruille kuivumaan.

Tunnelma on etelämaalaisen verkkainen. Pitsiliinoja virkkaavat, vanhemmat naiset istuskelevat talojensa edustoilla, kissat ja koirat makaavat kintut suorina varjopaikoissa.

Katuravintoloista leijailee mausteiden tuoksu.
SEIJA VÄRE

Kommentti

Varnassa varoiteltiin joidenkin rahanvaihtopisteiden huonosta kurssista. Varomattomasti kuitenkin vaihdoimme valuuttaa ensimmäisestä rantakadun pömpelistä, jonka taululla ilmoitettiin vaihtokurssiksi 1,95.

Tiedustelimme kaksi kertaa, paljonko levoja saa satasella kioskista, joka mainosti "No comission". Vastaus oli kummallakin kerralla jämäkkä "It´s on the board".

Rahanvaihdossa paikallista käteistä herahti käteen kuitenkin vain 159 levaa. Emme olleet huomanneet, että taululla olivat erikseen setelirahan ja shekkien vaihtokurssit. Käteisen kurssi oli shekin kurssia huonompi. Tässä vaiheessa suomituristeille nousi ruusunpuna poskiin.

Vanhankaupungin museopajassa esitellään kansallispukuja.

Taiderestauroija ja ikonimaalari Pavlin Penev työssään Dobritšin museossa.

Kultahietikko houkuttelee paikallisväestön lisäksi etenkin venäläisiä ja saksalaisia.

Kahvilassa puolestaan tarjoilija tuli pyytämään maksua kesken aterian, sillä hänen työvuoronsa oli päättymässä. Bulgarian palkkataso on matala ja palvelualan tienesteistä valtaosa koostuu juomarahoista.

Pieni kiusa oli, että Kultahietikolla neljän tähden hotellin silitysrauta oli koko ajan joko rikki tai lainassa. Hotellin vastaanotto ei auttanut pulassa, vaan asiakkaan tehtävä oli jahdata rautaa ympäri hotellia.

Pienet esimerkit kertovat, ettei palvelukulttuuri ole kaikkialla kotimaista tasoa.

FAKTAT BULGARIA

Asukasluku: 7,3 milj., väestöstä noin 9 prosenttia turkkilaisia.
Pinta-ala: 110 879 km²
Suurimmat kaupungit: Pääkaupunki Sofia, Plovdiv, Varna ja Burgas
Talous: EU:n jäsen vuodesta 2008. EU:n köyhin maa, työttömyys noin 12 %.
Valuutta: 1 leva on noin 0,48 euroa
Miten pääsee: Bulgarian valmismatkoja järjestävät muun muassa Aurinkomatkat, Finnmatkat ja Tjäreborg, Lomakausi on touko-syyskuu.

PLUSSAT

o Aito tunnelma turistialueiden ulkopuolella esimerkiksi Dobritšissa
o Aktiviteetteja lapsiperheille
o Kultarannikon siisti ranta
o Ostosmahdollisuudet isommissa kaupungeissa
o Edulliset linja-auto- ja taksihintoja

MIINUKSET

o Ajoittain ontuva ja välinpitämätön asiakaspalvelu
o Rahanvaihtopisteiden toiminta

Auringonkukat viihtyvät Mustanmeren mullassa.

Luolaluostarin keittiön tulisijasta on jäljellä hiilenmusta seinä.

Historialliseen Nessebariinkin pääsee Varnasta bussilla.

Dobritšin kaupunki kertoo olevansa "lahja Jumalalta ja Eurooppa-hengen lähde".